

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Cdo/63/2020                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8307205220                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Erika Šobichová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:8307205220.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a Mgr. Petra Melichera, v spore žalobcu Spoločenstvo vlastníkov bytov v dome na Třebičskej ul. č. 1835, so sídlom v Humennom, Třebičska 1835/9, IČO: 37 780 298, zastúpeného JUDr. Ľubošom Bajúžikom, advokátom so sídlom v Humennom, Námestie slobody 2, proti žalovanému T. O. T., narodenému X. B. XXXX, bývajúcemu v X., L. XX/XXX, zastúpenému JUDr. Ľubomírom Bercelom, P. O. Box 94, Humenné, o zaplatenie 1 235,91 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/27/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. januára 2019, sp. zn. 3Co/90/2018, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (druhým v poradí) z 11. júna 2015, č. k. 15C/27/2008-442, (i) prvým výrokom nepripustil zmenu žaloby navrhovanú podaniami z 3. novembra 2014 a z 20. marca 2015, (ii) druhým výrokom zamietol žalobu v časti o zaplatenie nedoplatku za služby za byt za rok 2004 vo výške 71,65 eur s príslušenstvom, (iii) tretím výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nedoplatok za služby za byt za rok 2005 vo výške 63,60 eur spolu s poplatkom z omeškania vo výške 2,5 promile za každý deň omeškania od 16. júna 2006 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti uplatnený nedoplatok za rok 2005 zamietol, (iv) štvrtým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nedoplatok na nákladoch za služby za byt za obdobie od 1. apríla 2006 do 31. decembra 2006 vo výške 119,42 eur spolu s poplatkom z omeškania vo výške 2,5 promile za každý deň omeškania od 16. júna 2007 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti uplatnený nedoplatok za rok 2006 zamietol, (v) piatym výrokom zamietol žalobu v časti o zaplatenie vyčísleného poplatku z omeškania za obdobie od 1. apríla 2006 do 30. apríla 2007 v celkovej výške 499,28 eur, (vi) šiestym výrokom uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania a (vii) siedmim výrokom uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť na trovách štátu sumu 372,85 eur. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že

žalovaný je vlastníkom bytu č. 68 nachádzajúceho sa v bytovom dome na O. ulici č. XXXX/X v V., ako aj podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku, a to na základe darovacej zmluvy. Dňa 2. mája 2002 uzatvoril žalobca ako správca so žalovaným ako vlastníkom bytu zmluvu podľa § 43 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“), predmetom ktorej bola dohoda o pravidelných mesačných poplatkoch za služby spojené s užívaním bytu a za obstaranie správy, prevádzky, údržby a opráv spoločných častí a spoločných zariadení domu, ktorú sa zaviazal vykonávať žalobca, a za výkon ktorých sa žalovaný zaviazal uhrádzať žalobcovi pravidelné mesačné splátky. Podanou žalobou sa žalobca domáhal úhrady nedoplatkov za služby spojené s užívaním bytu zo strany žalovaného, ktoré v konaní vyčíslil za roky 2006 až 2008. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 6 ods. 1 a 2, § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 4 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“) a výsledkami vykonaného dokazovania.

2. Krajský súd v Prešove uznesením z 30. augusta 2016, č. k. 3Co/314/2015-474, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie uvedený v bode 1. tohto uznesenia, okrem jeho prvého výroku o nepripustení zmeny návrhu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie a odmietol odvolanie žalobcu proti predmetnému prvému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny návrhu. Dôvodom zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie bol nedostatok riadneho odôvodnenia, a to jednak vo vzťahu k nedoplatkom za rok 2004, ktoré v žalobe uplatnené neboli, jednak v dôsledku nevysporiadania sa súdu prvej inštancie s námietkami žalobcu ohľadom pochybností o správnosti znaleckého posudku a neuvedenia dôvodov pre nevykonanie kontrolného znaleckého dokazovania. Nedostatočne odôvodnené boli aj výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k poplatku z omeškania. Súdu prvej inštancie uložil povinnosť zvážiť nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania a v prípade jeho nenariadenia takéto svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. V prípade jeho nariadenia bola súdu prvej inštancie uložená povinnosť ustáliť predmet konania, teda za ktoré konkrétne roky si žalobca uplatňuje zaplatenie nedoplatkov spojených s užívaním bytu spolu s poplatkom z omeškania.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom (tretím v poradí) z 12. februára 2018, č. k. 15C/27/2008-522, žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému štátu priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania a štátu v celom rozsahu. Vo svojom rozhodnutí poukázal na články 6 a 8, § 149, § 153 ods. 1 a § 154 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len „C. s. p.“) a uviedol, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia, ako ani dôkazné bremeno. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení zdôraznil, že je to práve žalobca, ktorý musí predniesť na súde také tvrdenia, ktoré sú jasné, nemenné a tieto tvrdenia preukázať. Žalobca na výzvu súdu o ustálenie predmetu konania reagoval niekoľkými podaniami, v ktorých opakovane navrhoval súdu rozhodnúť rozdielnym spôsobom. Žalobca teda neustálil predmet konania, jeho tvrdenia boli naďalej nejasné a žalobca ich nedokázal preukázať. Žalobca tiež uviedol, že pre neho nie je súdny znalec na ustálenie predmetu sporu potrebný, keďže nie je nadriadený schôdzi vlastníkov bytov. Zároveň trval na tom, že znalecký posudok už vyhotovený v konaní je nesprávny a pre potreby súdu nepoužiteľný, avšak nenavrhol vykonať žiadne ďalšie dôkazy.

4. Odvolací súd rozsudkom z 8. januára 2019, č. k. 3Co/90/2018-576, prvým výrokom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 381,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6,5 % ročne zo sumy 254,68 eur od 5. apríla 2007 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 126,44 eur od 29. septembra 2010 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, druhým výrokom v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok potvrdil, tretím výrokom žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 76 % a štvrtým výrokom priznal štátu vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 88 % a vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 12 %. V odôvodnení rozsudku poukázal na ustanovenia § 7b ods. 1, 2 a 4, § 8a ods. 2 a § 10 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, § 53 ods. 1 až 3 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 10a a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Odvolací súd konštatoval, že zo

strany žalobcu v priebehu konania dochádzalo k rozporným podaniam, ktoré bránili súdu prvej inštancie ustáliť samotný predmet konania, a preto v snahe určiť ho dochádzalo zo strany súdu k viacnásobným výzvam na špecifikovanie žalobného návrhu. Keďže zo strany žalobcu nedošlo k jednoznačnému označeniu žalovaných súm s označením období ich vzniku a následnému návrhu na zmenu žalobného návrhu, súd prvej inštancie mal vychádzať z uplatneného nároku žalobcu v zmysle žaloby zo dňa 15. mája 2007 a rozšíreného žalobného návrhu zo dňa 10. novembra 2008 v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie z 3. augusta 2010, č. k. 15C/27/2008-126.

4.1 Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí ustálil predmet konania, ktorým bolo zaplatenie sumy 1 235,91 eur, pozostávajúcej zo sumy 914,35 eur ako nedoplatku za mesiace apríl 2006 až apríl 2007, ako aj sumy 294,58 eur, ktorá predstavuje súčet nedoplatku za rok 2004 vo výške 71,66 eur, nedoplatku za rok 2005 vo výške 141,27 eur a poplatkov z omeškania vo výške 2,5 promile denne zo sumy 212,93 eur od 1. júla 2005 do 30. apríla 2006, teda poplatky z omeškania v celkovej výške 159,33 eur, po odpočítaní preplatku za rok 2005 vo výške 77,68 eur. Predmetom sporu v zmysle žaloby bolo aj zaplatenie poplatku z omeškania vo výške 2,5 promile denne za každý deň omeškania z jednotlivých nedoplatkov na mesačných platbách za obdobie od apríla 2006 až do apríla 2007, vypočítaný do 30. apríla 2007, v celkovej výške 499,28 eur. V zmysle uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým pripustil rozšírenie žaloby, bolo predmetom konania aj zaplatenie sumy 1 409,36 eur, pozostávajúcej z nedoplatku na platbách spojených s užívaním bytu za obdobie od mája 2007 do mája 2008 vo výške 820,35 eur, nedoplatku za obdobie od júna 2008 do novembra 2008 vo výške 80,66 eur a poplatku z omeškania vo výške 2,5 promile denne z jednotlivých omeškaných platieb od 1. mája 2007 do 31. mája 2008 v celkovej sume 487,11 eur a poplatku z omeškania vo výške 2,5 promile denne z jednotlivých omeškaných platieb v období od júna 2008 do novembra 2008 v celkovej výške 21,24 eur a poplatku z omeškania vo výške 2,5 promile zo sumy 1 761,70 eur od 1. decembra 2008 do zaplatenia.

4.2 Odvolací súd ďalej v napadnutom rozhodnutí z listinných dôkazov predložených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie ustálil, že bolo dôvodné priznať žalobcovi z titulu nedoplatkov za služby spojené s užívaním bytu proti žalovanému sumu vo výške 71,66 eur za rok 2004, sumu vo výške 63,60 eur za rok 2005, sumu vo výške 119,42 eur za obdobie od 1. apríla 2006 do 31. decembra 2006, sumu vo výške 121,03 eur za rok 2007 a sumu vo výške 5,41 eur za rok 2008. Pokiaľ ide o poplatok z omeškania, ktorý bol dohodnutý v zmluve uzatvorenej medzi sporovými stranami, jeho výšku odvolací súd vyhodnotil ako majúcu povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Poplatok z omeškania vo výške 2,5 promile denne je podľa názoru odvolacieho súdu neúmerne vysoký a v konaní absentuje dôkaz o tom, že žalovaný bol ako spotrebiteľ s podstatou poplatku z omeškania oboznámený. Okrem toho odvolací súd konštatoval, že nárok na poplatok z omeškania má len prenajímateľ voči nájomcovi v zmysle § 697 Občianskeho zákonníka, a nie správca bytového domu. Žalobca sa však uvedeného nároku domáhal z dôvodu omeškania žalovaného s plnením peňažného záväzku, teda svojou podstatou sa domáhal zákonného nároku na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý mu bol odvolacím súdom v rozsahu vymedzenom v odôvodnení jeho rozhodnutia priznaný.

5. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas podaným dovolaním žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., t. j. namietal, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V dovolaní uviedol, že napadnutý rozsudok nemá oporu v zákone, ani vo vykonaných dôkazoch. Žalobca nezmenil žalobný návrh, ani neurobil žiadne podanie, ktoré by malo náležitosti zmeny žalobného návrhu v zmysle C. s. p. Odvolací súd svojvoľne a nezákonne rozhodol o zmene spôsobu vyúčtovania, ktorý určuje schôdza vlastníkov bytov. Následne dovolaciemu súdu ponúkol vlastný spôsob výpočtu úhrad za služby spojené s užívaním bytu za roky 2005 až 2008. V dovolaní ďalej poukázal na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a porušenie ustanovenia § 385 C. s. p. zo strany odvolacieho súdu, ktorý rozhodol bez nariadenia pojednávania a toto svoje konanie nijako nevysvetlil. Dovolaciemu súdu navrhol, aby rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý v prvom rade namietal, že L.. T. L., ktorý ako štatutárny zástupca žalobcu podal dovolanie, nezastával túto funkciu v čase podania dovolania z dôvodu skončenia funkčného obdobia uplynutím času. Žalovaný ďalej poprel existenciu dovolacieho dôvodu tvrdeného

dovolatelom a uviedol, že odvolací súd nenariadil pojednávanie, pretože neboli naplnené dôvody podľa § 385 ods. 1 C. s. p. Dovolaciemu súdu navrhol dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť.

7. K vyjadreniu žalovaného k dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý ozrejmil, že v čase podania dovolania bol oprávnený konať v mene žalobcu. Na schôdzi Spoločenstva vlastníkov bytov dňa 27. februára 2019, ktorej účelom bolo zvolenie jeho nového predsedu, k jeho zvoleniu nedošlo z dôvodu absencie uchádzačov o túto funkciu a nedostatočného kvóra pre voľbu. L.. T. L. bol preto schôdzou poverený výkonom funkcie predsedu až do zvolenia nového predsedu, a bol teda aj oprávnený podať dovolanie v mene žalobcu.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

10. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 419 až § 423 C. s. p.), či bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 427 C. s. p.) a či spĺňa zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 C. s. p.). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (§ 424 až § 426 C. s. p.). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z objektívneho hľadiska (vrátane naplnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 C. s. p.) a dovolanie ako podané neoprávnenou osobou bez ďalšieho odmietne.

11. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitej strany sporu, ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil (napr. sp. zn. 3 Cdo 46/2001). Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu účastníka vo veci samej v jeho neprospech, a podobu materiálnu, ktorá je daná vtedy, ak rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok alebo zhoršuje jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností), a preto u nej existuje právny záujem požadovať na súde vyššej inštancie odlišné rozhodnutie vo svoj prospech. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha výlučne dovolaciemu súdu (R 50/1999). Pri tomto posudzovaní nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka o ujme, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola účastníkovi spôsobená určitá, aj nepatrná ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (napr. sp. zn. 5 Cdo 215/2010, sp. zn. 4 Cdo 172/2017).

12. Z uvedeného vyplýva, že pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré

vyvolalo (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49).

13. Ak je úlohou civilného súdneho konania ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov - jednotlivcov (čl. 2 ods. 1 Základných princípov C. s. p.), nemôže opravný prostriedok podať osoba, ktorej práva nie sú porušené. To znamená, že právo (účinne) podať dovolanie nie je dané tomu subjektu, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol negatívne dotknutý na svojich právach, pretože nie je splnená podmienka subjektívnej prípustnosti takéhoto dovolania.

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie (v poradí tretím) rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému aj štátu priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania a štátu v celom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd v záhlaví označeným rozsudkom tak, že (prvým výrokom) zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal časť žalobou uplatnenej sumy, (druhým výrokom) rozsudok v prevyšujúcej zamietavej časti potvrdil a tretím a štvrtým výrokom rozhodol o náhrade trov konania.

15. Na základe uvedeného dovolací súd vo vzťahu k prvému výroku napadnutého rozsudku konštatuje, že žalobcovi z procesného hľadiska nielenže nebola spôsobená žiadna (formálna ani materiálna) ujma, ale predmetná časť rozhodnutia bola vydaná dokonca v jeho prospech. Prvým výrokom napadnutého rozhodnutia sa zlepšilo právne postavenie žalobcu, ktorému bola priznaná časť žalobou uplatnenej sumy, pôvodne súdom prvej inštancie zamietnutej v celom rozsahu. Žalobca teda vo vzťahu k prvému výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je stranou subjektívne oprávnenou na podanie dovolania, pretože predmetný výrok je v jeho prospech. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti ako dovolanie podané neoprávnenou osobou odmietol podľa § 447 písm. b) C. s. p.

16. Vo vzťahu k zvyšným častiam napadnutého rozhodnutia (výroky II. až IV.) dovolací súd uvádza nasledovné:

17. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

20. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. namietal nesprávne zistený skutkový stav, ako aj nenariadenie pojednávania odvolacím súdom.

21. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

23. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

24. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C. s. p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

25. Realizácia procesného oprávnenia strany sporu (účastníka konania) byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania. Vo všeobecnosti platí, že okrem taxatívne vymedzených prípadov odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania s tým, že ide o možnosť, nie povinnosť rozhodovať bez pojednávania a zásadne je len na rozhodnutí príslušného senátu odvolacieho súdu, či túto možnosť využije. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné, čo je na úvahe odvolacieho senátu.

26. Podľa § 385 ods. 1 C. s. p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

27. V danom prípade: a) odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, aby tak vstúpil do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené, b) nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Sporové strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C. s. p.). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k žalobcovi nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

28. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca vo vzťahu k výrokom II. až IV. napadnutého rozhodnutia neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) C. s. p.). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) C. s. p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

29. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.